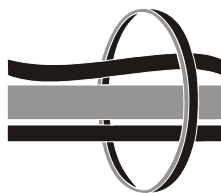

ROYAUME DE BELGIQUE

**SERVICE PUBLIC FEDERAL
MOBILITE ET TRANSPORTS**

KONINKRIJK BELGIE

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST
MOBILITEIT EN VERVOER**

Transport Aérien

Luchtvaart

C I R C U L A I R E

C I R / G D F - 0 5

Date: 29-4-04

Datum:29-4-04

Edition: 3

Uitgave: 3

Objet:

La présente circulaire a pour objet de préciser les conditions relatives aux descentes en parachute effectuées dans l'espace aérien national. En ce qui concerne les aspects techniques non couverts par la présente circulaire, les intéressés se référeront aux directives émises par les fédérations de parachutistes reconnues par les Communautés.

Betreft:

Deze circulaire heeft tot doel de voorschriften met betrekking tot het valschermspringen in het nationale luchtruim nader te bepalen. Voor de technische aspecten die in deze circulaire niet vervat zijn worden de belangstellenden verwezen naar de richtlijnen van de door de Gemeenschappen erkende federaties van parachutisten.

Réf.:

A.R. du 15 septembre 1994 fixant les règles de l'air, Art. 13.
A.R. du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne, Art. 50.

Ref.:

K.B. van 15 september 1994 tot vaststelling van de vliegverkeersregels, Art. 13
K.B. van 15 maart 1954, tot regeling der luchtvaart, Art 50.

La 3ième édition comprend

De 3de uitgave bevat

1 pages datées 29/04/04

1 blz. gedagtekend 29/04/04

Le Directeur général,

De Directeur-generaal,

E. VAN NUFFEL

1. Applicabilité.

Les prescriptions contenues dans cette circulaire s'appliquent aux descentes en parachute effectuées dans l'espace aérien national à partir d'un aéronef à l'exception de celles dictées par un cas de force majeure ou effectuées dans le cadre d'une opération de sauvetage.

2. Définitions.

Pour l'application de cette circulaire, la définition des expressions suivantes est:

- **descente en parachute:** la descente d'une ou plusieurs personnes qui, sautant d'un aéronef, utilisent ou qui comptent utiliser un parachute durant la descente.

- **zone de largage:** terrain qui est utilisé pour effectuer des sauts en parachute. La zone de largage contient une zone d'atterrissage et une zone de dégagement.

- **zone d'atterrissage:** partie de la zone de largage où, dans des circonstances normales, on atterri avec un parachute.

- **zone de dégagement:** partie de la zone de largage, situé juste après la zone d'atterrissage, qui peut être utilisée dans les cas d'urgences pour atterrir avec un parachute.

- **zone de largage permanente:** zone de largage qui est validée pour une durée illimitée pour le parachutisme.

- **zone de largage temporaire:** zone de largage qui n'est valable que pour une durée limitée utilisée pour le parachutisme, dans le cadre de démonstrations de sauts ou de spectacles aériens.

3. Demande d'autorisation.

3.1 Les descentes en parachute, sauf cas de force majeure, ne peuvent être faites qu'avec l'autorisation du Ministre chargé du Transport aérien ou de son délégué en conformité avec les conditions visées dans cette autorisation.

1. Toepassingsgebied

De voorschriften vervat in deze circulaire zijn van toepassing op de valschermsprongen uitgevoerd in het nationale luchtruim vanuit een luchtvaartuig, met uitzondering van de sprongen uitgevoerd in noodgevallen of in het kader van een reddingsoperatie.

2. Definities

Voor de toepassing van deze circulaire wordt verstaan onder:

- **valschermsprong:** het neerdalen van een of meerdere personen die, springend vanuit een luchtvaartuig een valschermscherm gebruiken of zinnens zijn te gebruiken tijdens het neerdalen.

- **dropzone:** een terrein dat gebruikt wordt om valschermsprongen uit te voeren. De dropzone omvat een landingszone en een uitwijkzone.

- **landingszone:** het gedeelte van een dropzone waar, in normale omstandigheden, wordt geland met een valschermscherm.

- **uitwijkzone:** het gedeelte van de dropzone, gelegen in de nabijheid van de landingszone, dat in noodgevallen kan gebruikt worden om er te landen met een valschermscherm.

- **permanente dropzone:** een dropzone die voor onbepaalde tijd in gebruik wordt genomen ten behoeve van het valschermspringen.

- **tijdelijke dropzone:** een dropzone die slechts gedurende een beperkte tijd wordt gebruikt voor het valschermspringen, in het kader van demonstratiesprongen of meetings.

3. Algemene voorschriften

3.1 Valschermsprongen mogen, behalve in noodgevallen, slechts met toelating van de Minister die met de Luchtvaart is belast of van zijn gemachtigde worden uitgevoerd in overeenstemming met de in die toelating aangegeven voorwaarden.

3.2. Nul ne peut effectuer une descente en parachute s'il apparaît que cet acte peut constituer un danger pour les aéronefs en vol, les parachutistes en évolution ou les personnes et les biens en surface; de même, dans ces circonstances le commandant de bord d'un aéronef n'autorisera pas de saut en parachute au départ de son aéronef.

4. Procédure de demande

4.1. Soumission de la demande:

4.1.1. La demande écrite d'autorisation de descentes en parachute est adressée à:

Monsieur le Directeur Général de la Direction générale Transport aérien
CCN 4e étage,
Rue du Progrès 80 Boite 5
1030 Bruxelles

4.1.2. La demande devra parvenir à la Direction générale Transport aérien dans les délais suivants:

a) pour l'ouverture d'une nouvelle zone de largage permanente: au moins deux mois avant la date envisagée du début des activités;

b) pour une zone de largage temporaire: au moins cinq jours ouvrables avant la date de la démonstration.

4.1.3. La demande relative à une zone de largage temporaire devra être introduite sous la forme reprise à l'Annexe 1. Ce document devra être signé par le chef de centre du club de parachutisme qui effectuera les sauts de démonstration.

4.1.4. La demande relative à une nouvelle zone de largage permanente comprendra les informations et documents énumérés ci-après:

- a) l'identité du demandeur ;
- b) le plan de la zone de largage, de la zone d'atterrissage et de dégagement, reporté sur un extrait du plan cadastral, indiquant les numéros et les dimensions des parcelles ou parties de parcelles utilisées;
- c) les coordonnées géographiques du centre géométrique de la zone d'atterrissage;
- d) la nature des activités (entraînement, écolage, démonstrations,...);
- e) les jours et les heures d'activités;
- f) l'altitude maximum souhaitée pour les sauts et rayon centré de la zone de largage dans

3.2. Niemand mag een valschermsprong uitvoeren als blijkt dat die handeling gevaar kan opleveren voor luchtvaartuigen in vlucht, voor neerdalende valschermspringers of voor de personen en goederen op de grond; evenzo zal de gezagvoerder van een luchtvaartuig in die omstandigheden geen sprongen vanuit zijn luchtvaartuig toelaten.

4. Aanvraagprocedure

4.1. Indienen van de aanvraag:

4.1.1. De schriftelijke toelatingsaanvraag voor valschermsprongen wordt gericht aan:

De heer directeur-generaal van het Directoraat-generaal Luchtvaart
CCN 4^e verdieping
Vooruitgangstraat 80 Bus 5
1030 Brussel

4.1.2 De aanvraag dient bij het Directoraat-generaal Luchtvaart toe te komen binnen de volgende termijnen:

a) voor de opening van een nieuwe permanente dropzone: ten minste twee maanden vóór de datum vooropgesteld voor de aanvang van de activiteiten;

b) voor een tijdelijke dropzone: ten minste vijf werkdagen vóór de datum van de voorstelling.

4.1.3. De aanvraag voor een tijdelijke dropzone moet ingediend worden in de vorm zoals opgegeven in bijlage 1. Dit document moet ondertekend worden door de centrumleider van de paraclub die de demonstratiesprongen zal uitvoeren.

4.1.4. De aanvraag voor een nieuw permanente dropzone omvat de volgende inlichtingen en documenten:

- a) de identiteit van de aanvrager;
- b) de plattegrond van de dropzone, landingszone en uitwijkzone, weergegeven op een uittreksel van het kadastraal plan, met vermelding van de nummers en afmetingen van de gebruikte percelen of perceelgedeelten;
- c) de geografische coördinaten van het geometrisch centrum van de landingszone;
- d) de aard van de activiteiten (oefening, scholing, voorstelling,...);
- e) de openingstijden;
- f) de gewenste maximumhoogte voor het uitspringen en de vanuit de dropzone gemeten straal

laquelle seront circonscrites les évolutions de l'aéronef largueur et des parachutistes;

g) l'avis favorable du bourgmestre de la commune où se situe la zone de largage;

h) l'autorisation écrite du (des) propriétaire(s) et, le cas échéant, du (des) locataire(s) des terrains utilisés.

4.2. Autorisation – refus.

4.2.1. La décision d'autorisation ou de refus est prise par le Ministre chargé du Transport aérien ou son délégué et est remise à la personne ou au club de parachutisme qui a introduit la demande.

L'autorisation peut comporter des conditions ou des restrictions particulières.

4.2.2. La durée de validité de l'autorisation.

a) pour une zone de largage temporaire: l'autorisation est seulement valable pour la période mentionnée.

b) pour une zone de largage permanente: l'autorisation est valable pour une durée indéfinie. Elle peut toutefois être retirée à tout moment, notamment si les conditions techniques ou administratives existantes au moment de l'autorisation initiale ne sont plus remplies ou s'il apparaît que la sécurité des parachutistes ou du trafic aérien est compromise.

4.3. Responsabilités du détenteur de l'autorisation.

4.3.1. Le détenteur de l'autorisation est tenu de communiquer au responsable des sauts, de même qu'au pilote commandant de bord de l'aéronef, les conditions et les restrictions éventuelles reprises dans celle-ci.

4.3.2. Le détenteur de l'autorisation est tenu de présenter ce document sur demande de tout fonctionnaire de la Direction générale Transport aérien ou de l'autorité locale dans l'exercice de leurs fonctions.

4.3.3. Le détenteur de l'autorisation est tenu de communiquer immédiatement toute modification des caractéristiques techniques ou administratives de la zone de largage à la Direction générale Transport aérien.

5. **Caractéristiques de la zone de largage.**

5.1 Prescriptions générales.

waarbinnen het luchtvaartuig, van waaruit valschermsprongen worden uitgevoerd, en de valschermspringers moeten evolueren;

g) een gunstig advies van de burgemeester van de gemeente waar de dropzone gelegen is;

h) de schriftelijke toestemming van de eigenaar(s) en, in voorkomend geval, van de huurder(s) van de gebruikte terreinen.

4.2. Toelating – weigering

4.2.1. De beslissing tot toelating of weigering wordt genomen door de Minister die belast is met de luchtvaart, of zijn gemachtigde, en wordt uitgereikt aan de persoon of de paraclub die de aanvraag heeft ingediend. De toelating kan bijzondere voorwaarden of beperkingen inhouden.

4.2.2 Geldigheidsduur van de toelating.

a) Voor een tijdelijke dropzone: de toelating is slechts geldig voor de vermelde periode.

b) Voor een permanente dropzone: de toelating is geldig voor onbepaalde tijd. Zij kan echter op elk ogenblik worden ingetrokken, in het bijzonder als er niet meer voldaan wordt aan de technische of administratieve voorwaarden die op het ogenblik van de toelating aanwezig waren of als blijkt dat de veiligheid van het valschermspringen of van het luchtverkeer in het gedrang komt.

4.3. Verantwoordelijkheden van de houder van de toelating.

4.3.1. De houder van de toelating verplicht er zich toe eventuele voorwaarden en beperkingen van de toelating mee te delen aan de verantwoordelijke voor de sprongen alsook aan de bestuurder-gezagvoerder van het luchtvaartuig.

4.3.2. De houder van de toelating dient dat document voor te leggen telkens als een ambtenaar van het Directoraat-generaal Luchtvaart of van de plaatselijke overheid in de uitvoering van zijn ambt erom vraagt.

4.3.3. De houder van de toelating verplicht er zich toe om elke wijziging van de administratieve of technische kenmerken van de dropzone onverwijld mee te delen aan het Directoraat-generaal Luchtvaart.

5. **Kenmerken van de dropzone**

5.1. Algemene voorschriften

5.1.1. Les limites de la zone d'atterrissage d'une zone de largage permanente ne pourront se situer à moins de 500 m d'une autoroute et de voies de chemin de fer en activité.

La zone d'atterrissage ne peut en aucun cas être traversée par une voie publique.

5.1.2. La zone de largage devra présenter les dégagements suffisants et être libre de tout obstacle dangereux afin de pouvoir effectuer, en toute sécurité, les sauts auxquels ils sont destinés.

5.1.3. Au cours des parachutages, la zone d'atterrissage, aussi bien d'une zone de largage permanente que temporaire, doit être libre de tout public.

5.1.4. Les zones de largage permanentes ne peuvent se situer dans une ville ou une partie agglomérée de commune.

5.1.5. Si dans les alentours de la zone d'atterrissage se trouve un plan d'eau qui, par sa profondeur ou par son courant, peut présenter un danger, les parachutistes doivent se munir d'un équipement de flottaison.

5.2 Dimensions minimums.

a) Zones de largage destinées à l'écologie.

La zone de largage d'un centre d'écologie de parachutisme développera une superficie continue d'au moins 20 ha; la plus petite dimension de la zone de largage ne sera pas inférieure à 300 m. La zone d'atterrissage développera une superficie d'au moins 10 ha; la plus petite dimension de la zone d'atterrissage ne sera pas inférieure à 300 m.

b) Zones de largage destinées à l'entraînement de parachutistes sportifs détenteur d'un brevet B.

La zone de largage développera une superficie continue d'au moins 5 ha; la plus petite dimension de la zone de largage ne sera pas inférieure à 150 m.

La zone d'atterrissage développera une superficie continue d'au moins 3 ha; la plus petite dimension de la zone d'atterrissage ne sera pas inférieure à 150 m.

c) Zones de largage temporaires.

La zone d'atterrissage mesurera au moins 50 m x 100 m; en outre, une zone de dégagement d'au moins 50 m x 100 m, libre de tout obstacle, devra être

5.1.1. De begrenzing van de landingszone van een permanente dropzone moet minstens dan 500 m verwijderd zijn van een autosnelweg en van een in bedrijf zijnde spoorweg.

De landingszone mag in geen geval doorkruist worden door een openbare weg.

5.1.2. De dropzone moet voldoende vrij van hindernissen en voldoende open zijn, zodat de sprongen waarvoor zij bestemd zijn, veilig uitgevoerd kunnen worden.

5.1.3. De landingszone van zowel een permanente als een tijdelijke dropzone moeten tijdens het valschermspringen vrij zijn van publiek.

5.1.4. De permanente dropzones mogen niet in een stad of in een bebouwd gedeelte van een gemeente gelegen zijn.

5.1.5. Als er zich in de omgeving van de landingszone een wateroppervlak bevindt dat door zijn diepte of door de stroming een gevaar kan opleveren, dienen de valschermspringers voorzien te zijn van een uitrusting om te drijven.

5.2 Minimale afmetingen.

a) Dropzones bestemd voor scholing.

De dropzone van de scholingcentra voor valschermspringen beslaat een aaneengesloten oppervlakte van ten minste 20 ha; de kleinste afmeting van de dropzone mag niet minder dan 300 m bedragen. De landingszone beslaat een oppervlakte van tenminste 10 ha; de kleinste afmeting mag niet minder dan 300 m bedragen.

b) Dropzones voor de gebruikelijke beoefening van het sportief valschermspringen door houders van een brevet B.

De dropzone beslaat een aaneengesloten oppervlakte van ten minste 5 ha; de kleinste afmeting van de dropzone mag niet minder dan 150 m bedragen.

De landingszone beslaat een aaneengesloten oppervlakte van tenminste 3 ha; de kleinste afmeting mag niet minder dan 150 m bedragen.

c) Tijdelijke dropzones.

De landingszone is ten minste 50 m x 100 m groot; bovendien moet een uitwijkzone van ten minste 50 m x 100 m, vrij van hindernissen, toegankelijk zijn

accessible dans un rayon de 300 m centré sur le centre géométrique de la zone d'atterrissage.

5.3 Balisage

La zone d'atterrissage et la zone de dégagement devront être clairement identifiables.

En cas de parachutages de nuit, un balisage lumineux devra être installé au moyen de lampes d'intensité et en nombre suffisant de manière à indiquer clairement au pilote de l'avion largueur, ainsi qu'aux parachutistes en évolution, la zone d'atterrissage et la zone de dégagement.

6. **Qualification des parachutistes.**

6.1. Aucun parachutiste n'est autorisé à effectuer une descente en parachute ou à en contrôler l'exécution s'il ne réunit pas les conditions minimums requises pour l'attribution de certification brevets nationaux ou internationaux de parachutisme ainsi que de la licence y afférente, délivrée conformément aux règlements des fédérations de parachutistes reconnues par les Communautés ou la "Fédération Aéronautique Internationale" (F.A.I.).

6.2. Les parachutistes, détenteurs des brevets A délivrés conformément aux règlements des fédérations de parachutistes reconnus par les Communautés n'effectueront de descente en parachute qu'avec l'autorisation et sous le contrôle effectif d'un instructeur titulaire d'un brevet validé par une Fédération de parachutistes reconnue.

6.3. Pour toute descente en parachute, un parachutiste sera désigné responsable à bord de l'aéronef pour la coordination et de la sécurité des sauts.

Avant le départ, le responsable des sauts à bord de l'aéronef prendra toute disposition nécessaire avec le pilote commandant de bord afin de permettre l'exécution des sauts en toute sécurité.

7. **Aéronef et personnel de conduite.**

7.1 Aéronef:

Tout aéronef utilisé pour des activités de parachutage doit être agréé par la Direction agrégation des entreprises de la Direction générale Transport aérien. L'aptitude de l'aéronef est attestée par une mention spéciale figurant à l'annexe au certificat de

binnen een straal van 300 m met het geometrisch centrum van de landingszone als middelpunt.

5.3 Bebakening

De landingszone en de uitwijkzone moeten duidelijk te onderscheiden zijn.

Bij nachtelijk valschermspringen moet daarenboven een lichtbebakening geïnstalleerd worden met lampen, waarvan de intensiteit en de hoeveelheid volstaan om de bestuurder van het luchtvaartuig waaruit valschermsprongen worden uitgevoerd alsmede de neerdalende valschermspringers in staat te stellen de landingszone en de uitwijkzone duidelijk te onderscheiden van elkaar.

6. **Kwalificatie van de valschermspringers**

6.1 Geen enkele valschermspringer mag een valschermsprong uitvoeren of er de uitvoering van leiden indien hij niet voldoet aan de minimumvoorwaarden vereist voor de toekenning van de nationale of internationale getuigschriften of brevetten alsmede van de desbetreffende vergunning, afgeleverd overeenkomstig de reglementering van de door de Gemeenschappen erkende federaties van parachutisten of van de "internationale Luchtvaartfederatie" (I.L.F.).

6.2 De valschermspringers, houders van de brevetten A, afgeleverd overeenkomstig de reglementering van de door de Gemeenschappen erkende federaties van parachutisten, mogen slechts valschermsprongen uitvoeren met de toestemming en onder de daadwerkelijke leiding van een instructeur die houder is van een brevet geldig verklaard door een erkende federatie van parachutisten.

6.3 Voor elke valschermsprong is een valschermspringer aan boord van het luchtvaartuig verantwoordelijk voor de coördinatie en de veiligheid van de sprongen.

De verantwoordelijke voor de sprongen aan boord van het luchtvaartuig neemt vóór het vertrek samen met de bestuurder-gezagvoerder, alle nodige maatregelen voor een veilige uitvoering van de sprongen.

7. **Luchtvaartuig en stuurpersoneel**

7.1 Luchtvaartuig:

Elk voor het valschermspringen gebruikte luchtvaartuig moet hiervoor goedgekeurd worden door de dienst Bedrijfserkenningen van het Directoraat-generaal Luchtvaart. De geschiktheid van het luchtvaartuig wordt bevestigd aan de hand

navigabilité.

7.2 Le pilote commandant de bord:

Le pilote commandant de bord d'un aéronef utilisé pour le parachutage doit être au moins détenteur de la licence restreinte de pilote professionnel.

Le Directeur Général de la Direction générale Transport aérien peut autoriser, sous certaines conditions, un pilote titulaire de la licence de pilote privé et membre d'un club de parachutisme, à effectuer des vols de parachutage avec les membres de son club. Cette dérogation n'est pas applicable pour des vols commerciaux et des vols dans le but d'effectuer des sauts de démonstration

Le pilote de l'avion devra porter un parachute dont les caractéristiques doivent lui permettre:

- d'assurer la conduite de l'aéronef en toute sécurité;
- d'évacuer l'aéronef en cas d'urgence.

7.3 Responsabilité du pilote:

- Avant le départ, tout pilote commandant de bord d'un aéronef utilisé pour des parachutages est tenu de s'assurer que les dispositions prévues aux § 4.3.1, § 7.1 et § 7.2 de la présente circulaire sont satisfaites;

- En outre, le pilote commandant de bord est responsable de l'observance de toutes les mesures particulières de sécurité liées à la conduite de l'aéronef et notamment le nombre et l'emplacement des parachutistes à bord de l'aéronef, l'ordre dans lequel les parachutistes sont largués, la procédure d'évacuation d'urgence, le port de la ceinture de sécurité lorsqu'il est requis, l'emport éventuel d'oxygène.

7.4 Exploitation commerciale:

Si l'activité de parachutage exercée constitue une exploitation commerciale de la navigation aérienne, l'exploitant devra être détenteur d'une autorisation de travail aérien conforme à l'A.R. du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne.

8. **Conditions météorologiques.**

Les descentes en parachute ne sont autorisées que dans les conditions météorologiques suivantes:

van een speciale vermelding in de bijlage van het bewijs van luchtwaardigheid.

7.2 Bestuurder-gezagvoerder:

De bestuurder-gezagvoerder van een luchtvaartuig waaruit valschermsprongen uitgevoerd worden, moet ten minste houder zijn van de beperkte vergunning van beroepsbestuurder.

Onder bepaalde voorwaarden kan de directeur-generaal van het Directoraat-generaal Luchtvaart een houder van een vergunning van particulier bestuurder, die lid is van een paraclub, toelaten met de leden van zijn club paravluchten uit te voeren. Deze afwijking geldt niet voor commerciële vluchten en vluchten voor het uitvoeren van demonstratiesprongen.

De bestuurder van het vliegtuig dient drager te zijn van een valschermscherm waarvan de karakteristieken hem moeten toelaten:

- in alle veiligheid de besturing van het luchtvaartuig te verzekeren;
- het luchtvaartuig in geval van nood te verlaten.

7.3 Verantwoordelijkheid van de bestuurder:

- Elke bestuurder-gezagvoerder van een luchtvaartuig dat gebruikt wordt voor het valschermspringen, dient vóór het vertrek na te gaan of aan de bepalingen van § 4.3.1, §7.1. en §7.2. van deze circulaire voldaan is.

- Bovendien is de bestuurder-gezagvoerder verantwoordelijk voor de naleving van de bijzondere veiligheidsmaatregelen verbonden aan het besturen van het luchtvaartuig, inzonderheid m.b.t. het aantal en de plaats van de valschermspringers aan boord van het luchtvaartuig, de volgorde waarin de valschermspringers gedropt worden, de ontruimingsprocedure in dringende gevallen, het dragen van de veiligheidsgordel wanneer dit vereist is, het eventueel meenemen van zuurstof.

7.4 Handelsexploitatie:

Indien het valschermspringen een handelsexploitatie uitmaakt van de luchtvaart, dient de exploitant houder te zijn van een machtiging voor luchtarbeid conform het KB van 15 maart 1954 tot regeling van de Luchtvaart.

8. **Weersomstandigheden**

Het valschermspringen is slechts toegelaten in de volgende weersomstandigheden:

a) Visibilité: minimum 3.000 m.

b) Plafond: minimum 3.000 ft AGL

c) Vitesse du vent:

- pendant la journée: maximum 14 m/s
- la nuit: maximum 7 m/s

9. Procédures de vol.

9.1. Généralités.

9.1.1. Les descentes en parachute ne sont pas autorisées à l'intérieur de l'espace aérien contrôlé de l'aérodrome de Bruxelles-National.

9.1.2. Aucune descente en parachute ne sera effectuée au départ d'un aéronef non pourvu d'un poste de radio-communications permettant le maintien des communications bilatérales avec l'organe ATC approprié.

9.2. Descente en parachute dans un espace aérien contrôlé.

9.2.1. Dans un espace aérien contrôlé, les descentes en parachute sont soumises à l'autorisation préalable de l'organe ATC approprié.

Le pilote commandant de bord sollicitera par radio, l'autorisation de larguer les parachutistes en indiquant:

- l'endroit du largage;
- l'heure précise du largage;
- l'altitude de largage;
- le nombre de parachutistes;
- la fin du largage.

9.2.2. Pendant toute la durée du vol en espace aérien contrôlé, le pilote commandant de bord gardera une écoute vigilante et permanente sur la fréquence radio appropriée.

9.2.3. L'autorisation accordée par un organe ATC ne modifie en rien l'obligation du pilote commandant de bord, de s'assurer que la descente en parachute peut s'effectuer sans danger pour les aéronefs en vol (cfr. 3.1.2.).

Remarque:

Dans le but de faciliter au maximum le déroulement des opérations de parachutage occasionnelles dans les espaces aériens contrôlés, il est recommandé que le pilote commandant de bord de l'aéronef prenne contact par téléphone, au moins 15 minutes avant le décollage, avec l'organe ATC approprié.

a) zichtbaarheid: minimum 3.000m.

b) wolkendek: minimum 3.000ft AGL.

c) windsnelheid:

- overdag: maximum 14 m/s
- 's nachts: maximum 7 m/s

9. Procedures in vlucht

9.1. Algemeen

9.1.1 Valschermsprongen worden niet toegelaten binnen het luchtruim van het verkeersgebied van het luchtvaartterrein Brussel-Nationaal.

9.1.2. Geen enkele valschermsprong mag worden uitgevoerd vanuit een luchtvaartuig dat niet is uitgerust met radio-uitrusting die toelaat bilaterale verbindingen met het bevoegde ATC-orgaan te onderhouden.

9.2. Valschermsprongen in een verkeersgebied

9.2.1 Valschermsprongen in een verkeersgebied zijn onderworpen aan de voorafgaande toestemming van het bevoegde ATC-orgaan.

De bestuurder-gezagvoerder vraagt over de radio de toestemming om de valschermspringers te droppen en vermeldt daarbij:

- de plaats voor het droppen;
- het tijdstip van het droppen;
- de drophoogte;
- het aantal valschermspringers;
- het einde van de dropping.

9.2.2. Gedurende de gehele vlucht in het verkeersgebied blijft de bestuurder-gezagvoerder waakzaam en bestendig luisteren op de gepaste radiofrequentie.

9.2.3 De toestemming verleend door een ATC-orgaan ontslaat de bestuurder-gezagvoerder niet van de verplichting om zich ervan te vergewissen dat de valschermsprongen zonder gevaar voor luchtvaartuigen in vlucht kan worden uitgevoerd (cfr.3.1.2.)

Opmerking:

Ten einde het gelegenheidsvalschermsprongen in de verkeersgebieden zo vlot mogelijk te laten verlopen, is het aanbevolen dat de bestuurder-gezagvoerder van het luchtvaartuig tenminste 15 minuten vóór het opstijgen telefonisch contact opneemt met het bevoegde ATC-orgaan.

9.3. Descentes en parachute dans un espace aérien non contrôlé.

Les descentes en parachute effectuées dans l'espace aérien non contrôlé seront annoncées par radio 5 minutes avant le largage à l'organe ATC chargé de l'information en vol (F.I.C.).

Le message à transmettre comprendra:

- l'indicatif de l'aéronef;
- la position de l'aéronef;
- l'altitude de largage;
- le nombre de parachutistes;
- la fin du largage.

9.4. Annulation d'un parachutage.

Toute activité de parachutage pour laquelle une autorisation a été obtenue qui serait annulée par l'organisateur fera l'objet, au plus tôt, d'une information par téléphone à l'organe ATS approprié. Par ailleurs, les descentes en parachute qui n'ont pu s'effectuer pendant la période annoncée et publiée par NOTAM seront automatiquement annulées.

10. **Dérogations.**

Le Directeur Général de la Direction générale Transport aérien peut, dans des circonstances exceptionnelles, autoriser une dérogation sur les règlements qui sont définis dans cette circulaire, à condition qu'il lui soit démontré que la sécurité des parachutistes et de l'aviation en générale est assurée à un niveau au moins équivalent.

11. **Publications aéronautiques.**

Les activités de parachutage dans la FIR Bruxelles feront l'objet d'un avis aux navigateurs aériens (NOTAM) lorsque l'activité est occasionnelle ou temporaire, ou d'une publication aux AIP Belgique et Luxembourg lorsque l'activité revêt un caractère permanent.

Il est à remarquer que ces notifications ne constituent pas en soi une autorisation.

9.3 Valschermspringen in niet gecontroleerd luchtruim.

De valschermsprongen uitgevoerd in niet gecontroleerd luchtruim worden 5 minuten vóór het droppen over de radio aangekondigd aan het ATC-orgaan belast met de informatie tijdens de vlucht (F.I.C.).

Het uit te zenden bericht omvat:

- de roepnaam van het luchtvaartuig;
- de positie van het luchtvaartuig;
- de drophoogte;
- het aantal valschermspringers;
- het einde van de dropping.

9.4. Afgelasting van een valschermspringactiviteit

De afgelasting, door de organisator, van iedere valschermactiviteit waarvoor toelating is verleend, dient zo spoedig mogelijk telefonisch aan het bevoegde ATS-orgaan meegedeeld te worden. Overigens zijn valschermsprongen die niet konden worden uitgevoerd tijdens de door NOTAM aangekondigde en bekendgemaakte periode, automatisch afgelast.

10. **Afwijkingen**

Door de directeur-generaal van het Directoraat-generaal Luchtvaart kan, in uitzonderlijke omstandigheden, een afwijking worden toegestaan op de in deze circulaire omschreven voorschriften, op voorwaarde dat wordt aangetoond dat de veiligheid van het valschermspringen en de veiligheid van de luchtvaart in het algemeen in een even grote mate worden verzekerd.

11. **Luchtvaartpublicaties**

Het valschermspringen in de FIR Brussel dient te worden bekendgemaakt in een bericht aan luchtvaardenden (NOTAM) indien het een gelegenheids- of een tijdelijke activiteit betreft of in de AIP België en Luxemburg indien het gaat om een permanente activiteit.

Hierbij zij opgemerkt dat die mededelingen op zichzelf niet beschouwd kunnen worden als een toelating.

AANVRAAGFORMULIER VOOR EEN TIJDELIJKE DROPZONE VOOR VALSCHERMSPRONGEN

(te ondertekenen door de verantwoordelijke van de paraclub en de centrumleider van de uitvoerende paraclub)

1 Persoonlijke gegevens.

1.1 Contactpersoon van de paraclub

Naam: .....

Adres: .....

Telefoon: .....Fax: .....

1.2 Centrumleider van de paraclub

Naam: .....

Telefoon: .....

2 Plaats van de activiteit

Gemeente : .....

Postnummer : .....

Geografische coördinaten : N : .....

O : .....

3 Data en uren UTC van de activiteit:

.....

4 Gewenste hoogte: .....ft (MSL)

.....FL

5 Aantal valschermspringers :.....

Brevet : .....

6 a) Inschrijvingskenmerk en type van het luchtvaartuig :.....

Opmerking: indien het een buitenlands geregistreerd toestel betreft moet een kopie van het luchtwaardigheidsbewijs bij de aanvraag gevoegd worden.

b) Nummer van de machtiging van luchtarbeid (indien vereist):

.....

7 Bestuurder-gezagvoerder :

Naam : .....Voornaam :.....

Vergunning :.....

Opmerking: indien de piloot een buitenlandse vergunning heeft, dient een kopie van zijn of haar vliegvergunning bijgevoegd te worden.

8 Volgende documenten dienen bij de aanvraag gevoegd te worden :

- a) het advies van de burgemeester van de gemeente;
- b) de schriftelijke toestemming van de eigenaar(s) en/of huurder(s) van de gebruikte terreinen;
- c) het getuigschrift van verkenning en goedkeuring van de dropzone uitgevoerd door een houder van de kwalificatie van instructeur in het valschermspringen
- d) Gedetailleerde schets van de landingszone en de uitwijkzone met vermelding van de afmetingen, de afstand van de nabij gelegen verkeerswegen (weg, spoorweg, waterweg) en de belangrijke hindernissen.

Ik verklaar hierbij dat deze bovenstaande gegevens volledig en naar waarheid zijn opgemaakt en dat de voorgestelde plaats van de activiteit in overeenstemming is met de voorschriften van de circulaire GDF-05.

Naam en handtekening van de centrumleider van de paraclub:

.....

Naam en handtekening van de verantwoordelijke van de paraclub

.....